

Carmen-Camelia Rădulescu
Ionuț Popa
Steluța Dan

Geografie

Caietul elevului

Clasa a VIII-a

Argument	5
----------------	---

Unitatea 1 • Poziția geografică

Poziția geografică. Elemente definitorii și consecințe. Statele vecine.....	8
România – țară carpatică, dunăreană, pontică și central-europeană	12

Unitatea 2 • Relieful României

Relieful – caracteristici generale.....	16
Unitățile majore de relief. Carpații Românești	17
Depresiunea Colinară a Transilvaniei	22
Subcarpații și Dealurile de Vest	24
Podișul Getic și Podișul Mehedinți	26
Podișul Moldovei și Podișul Dobrogei	27
Câmpia Română și Câmpia de Vest.....	29
Delta Dunării și platforma continentală a Mării Negre	31

Aplicații practice/Studii de caz

A. Interpretarea unor profile geografice	32
B. Relieful orizontului local/localității/județului natal	33
C. Rolul reliefului în amenajarea teritoriului	34
D. Identificarea unor fenomene și procese de risc din orizontul local (alunecări de teren, șiroire/torențialitate) și stabilirea unor măsuri de prevenire/combateră/diminuare	34
E. Cutremurele din România. Reguli de comportament în caz de cutremur	35

Recapitulare și autoevaluare	36
---	----

Test secvențial	37
------------------------------	----

Unitatea 3 • Clima, apele, vegetația, fauna și solurile

Clima României	40
Apele României	44
Vegetația, fauna și solurile.....	48

Aplicație practică

Reguli de comportament în cazul producerii unor fenomene climatice, hidrografice, biogeografice de risc	50
--	----

Recapitulare și autoevaluare	52
---	----

Test secvențial	53
------------------------------	----

Unitatea 4 • Populația, așezările omenești și organizarea administrativ-teritorială

Populația – elemente și structuri demografice	56
Așezările omenești	59
Organizarea administrativ-teritorială	63
Aplicație practică	
Interpretarea unor grafice și reprezentări cartografice privind populația României ...	64
Studiu de caz	
Caracterizarea unor orașe mari	65
Recapitulare și autoevaluare	66
Test secvențial	67

Unitatea 5 • Activitățile economice

Agricultura	70
Resursele naturale și industria	72
Serviciile	74
Aplicație practică	
Activități economice din localitatea/județul natal	76
Studii de caz	
A. Valorificarea resurselor alternative de energie	78
B. Rolul căilor de comunicație în dezvoltarea economică	79
Aplicație practică	
Potențialul turistic al județului natal	80
Recapitulare și autoevaluare	82
Test secvențial	83

Unitatea 6 • Regiuni geografice și dezvoltare regională

Diferențieri regionale	86
Regiunile geografice pe baze naturale	88
Studiu de caz	
Caracterizarea geografică a unei regiuni	89

Unitatea 7 • Caracteristici ale mediului înconjurător

Calitatea mediului înconjurător în România. Evoluții recente	92
Resurse, populație și elemente ale dezvoltării sustenabile	94

Unitatea 8 • România în Europa și în lume

Valorile naturale și culturale ale României	98
România ca membru al ONU, NATO și UE	99

Recapitulare finală	100
Test final	102
Dicționar de termeni geografici	104

Conceput pentru a putea fi utilizat împreună cu orice manual școlar aprobat, care urmărește succesiunea logică a conținuturilor din programa școlară, acest caiet poate fi folosit atât în timpul orei, prin completarea spațiilor punctate, a schemelor și a suportului cartografic „mut”, cât și acasă, suplimentar, pentru studiu individual, pentru fixarea cunoștințelor sau pentru autoevaluare. De asemenea, reprezintă suportul ideal pentru învățarea și evaluarea online, deoarece îi oferă elevului posibilitatea de a răspunde rapid, completând direct pe spațiile punctate și pe hărțile mute noțiunile și cerințele solicitate de profesor.

Caietul este structurat în opt părți, similare marilor unități tematice din programa școlară: *Poziția geografică; Relieful României; Clima, apele, vegetația, fauna și solurile; Populația, așezările omenești și organizarea administrativ-teritorială; Activitățile economice; Regiunile geografice și dezvoltarea regională; Caracteristici ale mediului înconjurător; România în Europa și în lume*. Fiecare unitate are la final pagini de recapitulare și autoevaluare, ce propun scheme sintetice prin care se evaluează asimilarea noțiunilor noi și dezvoltarea competențelor. De asemenea, caietul oferă, prin intermediul itemilor de diferite tipologii, posibilitatea ca elevul să-și verifice cunoștințele, având la dispoziție, pentru fiecare unitate de învățare, câte un test secvențial.

Creativ, atractiv și beneficiind de un suport ilustrativ modern și actual (atât din punct de vedere științific, cât și grafic), *Caietul elevului pentru clasa a VIII-a* este auxiliarul didactic necesar realității școlare actuale, pentru că susține un demers didactic bazat pe observație, pe abilitatea de a relaționa informația vizuală marcată pe diferite suporturi grafice și cartografice cu logica și gândirea critică, mutând accentul de pe teorie și memorare pe practică și pe experiențele din viața de zi cu zi a elevilor.

Autorii

U1

Poziția geografică

Competențe specifice

- 1.1. Utilizarea limbajului specific în explicarea unor elemente, fenomene și structuri geografice
- 1.2. Prezentarea structurată a informației geografice
- 2.1. Reprezentarea unor elemente geografice pe un suport cartografic dat
- 2.2. Explicarea fenomenelor și proceselor geografice utilizând reprezentări grafice și cartografice
- 3.1. Explicarea unor elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, științe și TIC/GIS
- 3.2. Formularea de soluții la probleme date din realitatea înconjurătoare utilizând elemente din matematică, științe și TIC/GIS
- 4.1. Realizarea unui demers investigativ
- 4.2. Analizarea elementelor, fenomenelor și proceselor din realitatea observată direct sau indirect

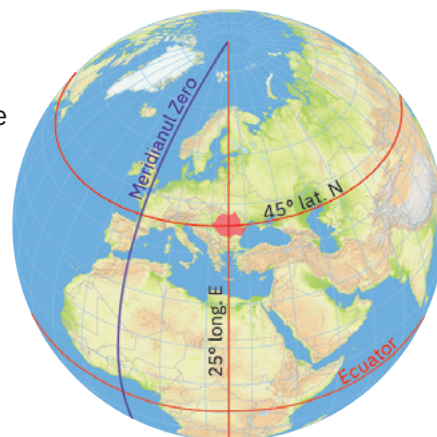

Poziția geografică. Elemente definitorii și consecințe. Statele vecine

I. Analizează reprezentarea cartografică alăturată și apoi răspunde la cerințele de mai jos.

1. Scrie pe spațiile punctate informațiile care completează fiecare dintre afirmațiile următoare:

România este situată la intersecția paralelei de° lat. N cu meridianul de° long. E. Latitudinal, țara noastră este situată în emisfera, la jumătatea distanței dintre Ecuator și, iar longitudinal în emisfera

2. Scrie pe spațiile punctate de mai jos două argumente care să susțină afirmația: *România este situată în zona climei temperate.*

-
-

II. Pe site-ul Misiunii Permanente a României pe lângă Organizația Națiunilor Unite (ONU), poziția țării noastre în cadrul continentului este redată printr-o singură propoziție: *România este situată în centrul geografic al Europei.* Imaginează-ți că faci parte, în calitate de expert geograf, din echipa acestei Misiuni și ai primit sarcina să realizezi o prezentare mai detaliată a poziției României în cadrul Europei, folosind informațiile oferite de harta de mai jos.

Poziția geografică a României în Europa

Poziția geografică. Elemente definitorii și consecințe. Statele vecine

1. Analizează harta și, pe spațiile punctate de mai jos, prezintă poziția României în cadrul Europei.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Completează spațiile punctate din enunțurile următoare cu termenii corespunzători. Alege termenii din lista de mai jos.

Datorită poziției sale în cadrul Europei, România prezintă o climă temperat de tranziție. Astfel, pe teritoriul țării noastre se întâlnesc atât păduri de, specifice Europei Vestice, cât și întinse suprafețe ocupate de, o formațiune vegetală caracteristică Europei Estice. Specialiștii consideră că reprezintă o cultură agricolă a cărei limită de extindere se află pe teritoriul României.

Lista de termeni: *conifere, continentală, estică, fag, nordică, oceanică, stepă, sudică, vița-de-vie.*

III. Pe reprezentarea cartografică de mai jos sunt marcate statele vecine României cu litere de la A la E, punctele extreme cu litere de la a la d și câteva orașe cu cifre de la 1 la 5. Scrie pe spațiile punctate:

1. numele statelor cu care se învecinează țara noastră:

A

B

C

D

E

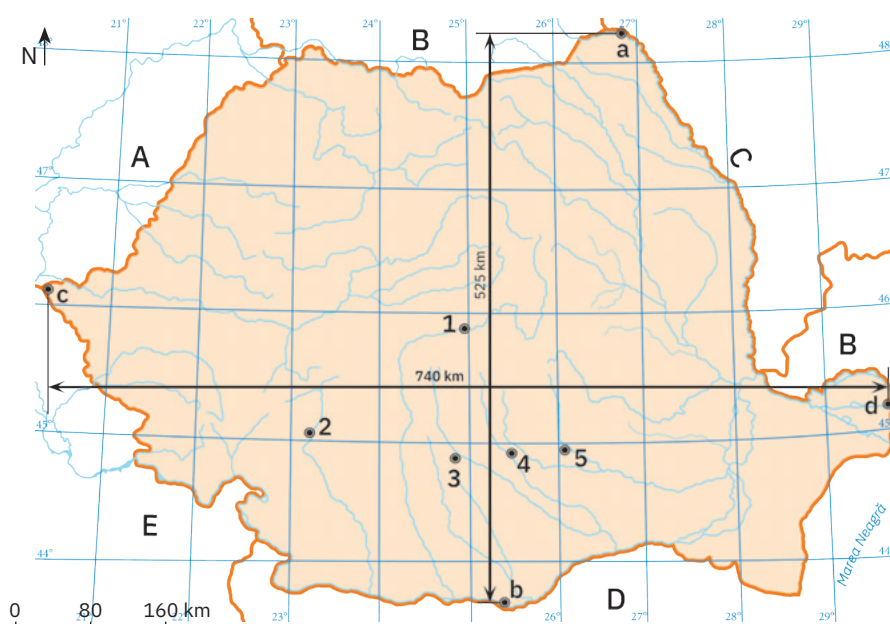
2. numele localităților care reprezintă punctele extreme ale României:

a

b

c

d

România – state vecine, puncte extreme

3. numele orașului marcat cu cifra 1, situat cel mai aproape de centrul geometric al țării:

.....

4. numele orașelor marcate cu cifre de la 2 la 5:

2 4

3 5

IV. 1. Asociază prin săgeți punctele/localitățile extreme ale României prezentate în coloana **A** cu coordonatele lor geografice (latitudinea și longitudinea) menționate în coloana **B**.

A**B**

1. Beba Veche

a. $43^{\circ} 37'$ lat. N și $25^{\circ} 23'$ long. E

2. Horodiștea

b. $45^{\circ} 09'$ lat. N și $29^{\circ} 41'$ long. E

3. Sulina

c. $46^{\circ} 07'$ lat. N și $20^{\circ} 15'$ long. E

4. Zimnicea

d. $48^{\circ} 15'$ lat. N și $26^{\circ} 42'$ long. E

2. Cu ajutorul coordonatelor geografice de mai sus, calculează întinderea latitudinală, respectiv longitudinală a teritoriului României. Scrie răspunsul pe spațiile punctate din casetele de mai jos. Indicație: calculează distanțele în grade ($^{\circ}$) și minute ($'$).

extinderea României pe latitudine:

..... $^{\circ}$ $'$

extinderea României pe longitudine:

..... $^{\circ}$ $'$

V. Scrie pe spațiile punctate de mai jos răspunsurile la următoarele cerințe:

1. Precizează importanța pentru spațiul românesc a fiecăreia dintre următoarele coordonate geografice care traversează teritoriul României:

a. paralela de 45° lat. N:

.....

.....

.....

b. paralela de 46° lat. N:

.....

.....

.....

c. meridianul de 25° long. E:

.....

.....

.....

2. Explică de ce:

a. există diferențe de temperatură între nordul și sudul țării noastre:

.....

.....

.....

b. Soarele răsare cu aproximativ 38 de minute mai devreme în estul țării:

.....

.....

.....

VI. Analizează informațiile oferite de harta de mai jos și apoi scrie pe spațiile punctate:

1. numele celor patru cursuri de apă care formează frontierele fluviale ale României:

.....

.....

2. numele județului pe teritoriul căruia se intersectează paralela de 45° latitudine nordică cu meridianul de 25° longitudine estică:

.....

3. numele județelor României aflate exact la jumătatea distanței dintre extremele emisferei nordice:

.....

.....

.....

4. numele județelor României despre care se poate afirma că se află la jumătatea distanței dintre Oceanul Atlantic și Munții Ural:

.....

.....

.....

România – țară carpatică, dunăreană, pontică și central-europeană

I. Analizează harta alăturată și apoi scrie pe spațiile punctate:

1. numele statelor europene pe teritoriul cărora se află culmi muntoase ce aparțin lanțului carpatic (state carpatice):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. numele statelor europene traversate de Dunăre (state dunărene):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Munții Carpați și fluviul Dunărea

3. numele statului european pe teritoriul căruia:

a. se desfășoară mai mult de jumătate din întinderea Munților Carpați:

b. se află aproximativ 38% (1 075 km) din cursul Dunării:

II. Scrie pe spațiile punctate răspunsurile la următoarele cerințe:

1. Explică faptul că Munții Carpați sunt considerați un factor natural care a contribuit la geneza poporului român.

.....

.....

.....

2. Precizează un argument care să susțină afirmația: *Prin resursele lor naturale, Munții Carpați au favorizat dezvoltarea social-economică a țării.*

.....

.....

.....

3. Calculează cu exactitate ce procent din lungimea totală a Dunării, de 2 857 km, limitează sau străbate țara noastră, știind că Dunărea „românească” însumează 1 075 km. Scrie răspunsul în caseta alăturată.

III. Identifică pe harta alăturată țările cu ieșire la Marea Neagră. Scrie pe spațiile punctate de mai jos:

1. numele statelor pontice:

.....

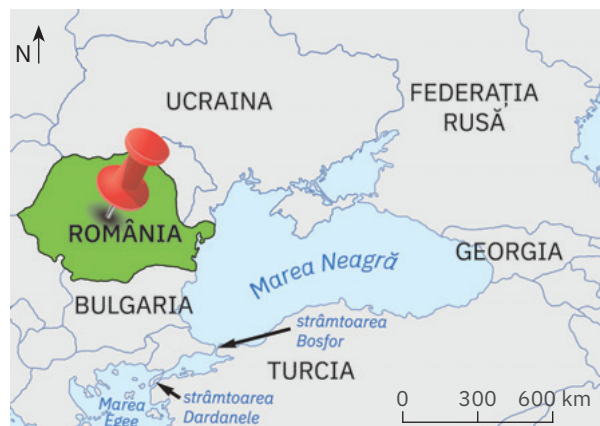
.....

.....

.....

.....

.....

Statele pontice

2. numele celor două state europene care pot fi desemnate ca state carpato-dunărene-pontice:

..... și

IV. Analizează harta alăturată și apoi scrie pe spațiile punctate răspunsurile la următoarele cerințe:

1. Precizează numele statelor central-europene:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Explică afirmația:

România este singura țară carpatică, dunăreană, pontică și central-europeană de pe bătrânul continent.

.....

.....

.....

.....

.....

Statele Europei Centrale

V. Suprafața Europei este de 10 180 000 km², din care 238 397 km² reprezintă spațiul românesc. Ce procent din suprafața Europei este ocupat de teritoriul României? Calculează ponderea (%) și scrie răspunsul în caseta de mai jos.

.....